LOKAAL BELANG
Oude IJsselstreek

Programmabegroting 2022 – 2025: Met ambitie door!

Lokaal Belang heeft in juli jl. ingestemd met de voorjaarsnota 2022 en daarbij aangegeven volledig achter de lijn te staan die de komende jaren binnen onze gemeente wordt uitgezet. Niet afwachten op wat er komen gaat, maar proactief grote thema's oppakken. De nu voorliggende Programmabegroting 2022 – 2025 met de passende titel "Met ambitie door!" is de uitwerking van de unaniem door de raad vastgestelde voorjaarsnota. Het zou ons vreemd overkomen als er vanavond een discussie gaat plaatsvinden over de uitgezette koers gelet op de bijdrages van alle partijen tijdens de voorjaarsnota.

Voorzitter,
Ik wil niet in herhaling treden, maar wil toch weer benadrukken dat we er als gemeente goed op staan. De voorliggende begroting bevestigt dit weer. Voortvarend worden grote projecten opgepakt zoals de versnelling van de woningbouwopgave, de ontwikkeling Oude IJsselzone, vergroening in kernen, start bouw van toekomstgerichte schoolgebouwen, doorontwikkeling in het Sociaal Domein en noem maar op.

Echter, we weten ook dat het piept en kraakt binnen onze ambtelijke organisatie. Er wordt veel gevraagd van hen. De werkdruk is hoog, dit in combinatie met het moeizaam ingevuld krijgen van vacatures. Prioriteiten stellen kan leiden tot teleurstellingen of vertraging. Ondanks alle hectiek willen we alle credits aan onze ambtelijke organisatie geven en hen danken voor hun inzet. Er worden mooie stappen gezet en resultaten behaald. Dank hiervoor!

Geen woorden, maar daken!
Voorzitter, we zijn er al een tijdje mee bezig en hebben het vroegtijdig binnen de gemeenteraad aangekondigd en gedeeld, maar voor Lokaal Belang is het tijd voor actie. Ondanks alle ambitieuze plannen die genoemd worden in deze begroting, willen we als Lokaal Belang graag nog een stap verder gaan hierin. We kunnen nog lang blijven praten over de overspannen situatie op de woningmarkt, maar dat lost de druk op de woningmarkt niet op. Het is tijd om als gemeenteraad een extra stap te zetten. Ons voorstel: op de korte termijn 100 tijdelijke woningen plaatsen binnen de Oude IJsselstreek, zoals bijvoorbeeld de Uuthuuskes in Aalten.

Hoe denken we dit te realiseren?
Er gebeurt al een heleboel goeds op het gebied van woningbouw binnen de Oude IJsselstreek. Er worden al behoorlijk wat woningen gebouwd en we zijn bezig om onze uitleglocaties nader uit te werken. Echter de vraag naar woningen blijft nog steeds hoog en naar onze mening moet er SNEL iets extra's gebeuren.
In onze optiek kan snelheid gerealiseerd worden door woningen te bouwen met een tijdelijke ontheffing. Dan bouwen we dus tijdelijke woningen vooruitlopend op de definitieve oplossing van het probleem met het inmiddels in gang gezette ambitieuze woningbouwprogramma dat moet leiden tot de bouw van 2.250 woningen.

Op deze manier hebben we een oplossing voor de korte (binnen 2 jaar) en de lange termijn (3 tot 5 jaar).

De overspannen situatie op de woningmarkt zorgt er ook voor dat de betaalbaarheid van de woningen erg onder druk staat. Voor de leefbaarheid binnen onze kernen, maar ook voor onze economie en werkgelegenheid is het belangrijk dat huisvesting geregeld wordt voor onze huidige en toekomstige inwoners.

Daarbij ligt het accent op de huisvesting van jonge starters. De vraag van deze doelgroep is groot. Bijvoorbeeld op de 18 beschikbare plaatsen voor tijdelijke bewoning in de Wesenthorst kwamen maar liefst 80 aanmeldingen binnen.

Daarnaast heeft natuurlijk ook de andere leeftijdsgroepen onze aandacht. Ook hier lopen bijvoorbeeld de wachttijden voor sociale huurwoningen op naar meer dan 1 jaar als je binnen onze gemeente actief naar een huurwoning zoekt. Daarnaast ontvangen we al berichten van inwoners dat ze graag in aanmerking willen komen voor een dergelijke woning.
Al met al denken we met een 100 tijdelijke woningen iets te kunnen betekenen in deze overspannen woningmarkt.

Vraag aan college:
Zijn er naast ons voorstel ook nog extra huisvestingsmogelijkheden in bv. de Wesenthorst (naast de 18 plekken die er nu zijn), maar ook bijvoorbeeld in de de school de Drie Linden?

Waar?
We plaatsen de tijdelijke huurwoningen zoveel als kan op gemeentelijke grond. Als gemeente brengen we de grond om niet in om de huurprijs laag te houden, zodat deze ook betaalbaar blijft. Ons voorstel is om de tijdelijke woningen in de grotere dorpen (en stad) te plaatsen en waar mogelijk in de kleine kernen.

Hoe?
We kopen als gemeente deze woningen in bij een of meerdere leveranciers (met als uitgangspunt zoveel als mogelijk lokaal) en plaatsen deze dus op gemeentelijke grond.
Onderhoud en administratieve organisatie wordt ondergebracht bij een bestaande verhuur- en onderhoudsorganisatie zoals bijvoorbeeld een Wonion of een wooncoöperatie.
Medewerkers van Stoer treden zo mogelijk in dienst bij deze organisaties. En wellicht kan Civon in de vorm van een werk- leertraject ook nog wel wat betekenen in deze.

Kortom: op deze manier proberen we binnen de diverse programma's samenhang te creëren, zodat er op meerdere gebieden een win-win situatie ontstaat.

Financiën
We willen zelf in the lead blijven, dus gaan we als gemeente zelf investeren. We kopen zelf de tijdelijke woningen en brengen de gronden om niet in. Met de inbreng van eigen gronden, wordt de huurprijs zo laag mogelijk gehouden. De totale investering voor onze gemeente bedraagt bij 100 woningen circa € 10 mln. Middels de huurinkomsten en eindwaarde van de woningen zal dit bedrag binnen 10 tot 15 jaar moeten worden terugverdiend.

Deze investering kan dus gezien worden als een soort van voorfinanciering. Onze leningenportefeuille zal hierdoor stijgen, maar dat is een bewuste keuze die we voor dit doel maken.

Amendement en Motie
Om de snelheid er in te houden, willen we de begroting 2022 amenderen. Er komt een beslispunt bij, waarin we € 10 miljoen beschikbaar stellen om 100 tijdelijke woningen te realiseren. In onze motie verzoeken we het college ons werkdocument binnen de genoemde kaders verder uit te werken met als doel om de 100 tijdelijke woningen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor 1 juli 2023 gerealiseerd te hebben.

Voorzitter,
Naast de woningbouw zijn er nog meer speerpunten voor het komend jaar. Verantwoord omgaan met samenlevingsgeld en daarmee ook zoveel mogelijk de goede dingen doen met dit geld, blijft het uitgangspunt van Lokaal Belang.

Programma 1. Gemeente waar het goed wonen is

Het vergroenen van onze gemeente.
Hierbij moet veel aandacht worden geschonken aan de communicatie- en het betrekken van de belangenverenigingen en individuele inwoners.
We zetten in op versterken van de biodiversiteit, bomen planten, bloeiende bermen etc., maar laten we dan ook proberen de biodiversiteit te stimuleren in privétuinen. Er moet meer kleur in!!

Ons vitaal buitengebied
Op grond van landelijk en Europees beleid wordt door de boeren in het buitengebied al de nodige inspanningen geleverd. Een vitaal buitengebied is ook een van de vele onderdelen van de omgevingswet. De komende tijd zal het een en andere nog verder op de rit moeten worden gezet.

Het is wel zo dat de landbouw een belangrijke sector is waar niet over maar mee gesproken moet worden. Het vergroenen gaat gestaag verder en wat ons betreft in een voldoende tempo.

Als we kijken hoe de ontwikkelingen zijn in het buitengebied dan verandert er veel in een rap tempo. Er is schaalvergroting bij de boeren, er komen meer industrieterreinen en de toerist heeft onze gemeente ontdekt. Allemaal ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het buitengebied van onze gemeente. Schaalvergroting hoeft niet negatief te zijn voor het buitengebied, maar het is wel een aandachtspunt voor de verdere uitwerking van onze plannen.

Het vergezicht Oude IJsselzone
Een van de ambitieuze projecten van onze gemeente is de gebiedsontwikkeling van de Oude IJsselzone. We hebben als gemeente met de Oude IJssel iets bijzonders binnen onze gemeentegrenzen en dat moeten we benutten. Daarom is het niet zomaar een plan, maar een vergaande en langetermijnvisie op de ontwikkeling van het gebied tussen Etten en Megchelen.

Bij allerlei stakeholders zijn de mogelijkheden, suggesties en wensen geïnventariseerd en is er gekeken naar een manier om wonen, werken en recreëren samen te brengen in een allesomvattend plan.

Ook zijn er via de Proatbus bij de inwoners suggesties opgehaald – een mooi voorbeeld van inwonersparticipatie trouwens – en deze worden, waar het kan, verwerkt in de plannen.

Lokaal Belang is overwegend positief over de grote lijnen van de gebiedsvisie. De details laten we nog even voor wat ze zijn. Het gaat tenslotte om een visie.

Programma 2: Een leefbare gemeente

Wat is er veel bereikt in het Sociaal Domein en met wat voor resultaten zowel kwalitatief als financieel.
Daarentegen concludeert Lokaal Belang dat er ook nog veel op de rol staat en ons afvragen: willen we niet te veel, kunnen we dit allemaal behappen? Het is daarom verstandig om alle ingezette verandertrajecten eerst af te ronden, alvorens weer nieuwe op te pakken.

Lokaal Belang is bezorgt over de gevolgen voor onze inwoners van de mogelijke prijsstijging voor energie. Hoewel de Rijksoverheid compensatiemaatregelen heeft aangekondigd, vragen wij het college om het komende jaar “de vinger aan de pols te houden” m.b.t. de effecten voor onze inwoners en indien nodig hierover met de raad in gesprek te gaan.

Uit onderzoek van de GGD naar de leefstijl van inwoners van onze gemeente, blijkt dat onze inwoners minder gezond zijn dan gemiddelde van het gebied van de veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland.
Dit betekent dat aandacht voor preventie, zoals gezonde voeding, meer bewegen maar ook voorkomen van schulden, armoedebestrijding en eenzaamheid belangrijk is en blijft. Samen met onze samenwerkingspartners zullen we hieraan invulling moeten geven.

Ook in 2022 zullen we de doorontwikkeling van ons participatiebedrijf Stoer met belangstelling volgen. Het jaar 2021 stond in het teken van de opbouw van de organisatie.

In 2022 gaan we er van uit dat steeds meer inwoners mee gaan doen aan onze samenleving via een betaalde baan of via andere vormen van maatschappelijke participatie en we dit kunnen zien via de uitstroomcijfers.

Lokaal Belang heeft inclusie hoog in het vaandel staan. We hebben het afgelopen jaar al flink wat “drempels” verwijderd. Dit heeft ons een mooie finaleplek opgeleverd in de verkiezing meest toegankelijke gemeente van Nederland. Hier mogen we trots op zijn en is een mooie stimulans om door te gaan!

Programma 3: De werkende gemeente

Toerisme en Recreatie

Inmiddels krijgen diverse ideeën uit Beleidsnotitie steeds vastere vormen. Diverse zaken zijn voortvarend opgepakt zoals het VVV-inspiratiepunt bij de DRU. En inmiddels hebben we ook schetsen kunnen zien voor een hotel en depot-museum op dezelfde plek.

We begrijpen dat dit alles tijd kost, maar Lokaal Belang hoopt van ganser harte dat deze zaken op betrekkelijk korte termijn gerealiseerd kunnen worden.

Het toeristisch aanbod in de OIJ is goed onder de aandacht gebracht met de Top 12. De video en folders en social mediacampagne hebben impact gehad. Het is goed om te horen dat toeristische ondernemers over het algemeen een drukke zomer hebben gehad met gasten uit het hele land. Ook onze eigen inwoners werden er weer eens op gewezen wat voor moois onze gemeente te bieden heeft.

Kortom, de ontwikkelingen op toeristisch en recreatief gebied zijn wat Lokaal Belang betreft goed op gang gekomen en we kijken vol verwachting uit naar de verdere realisatie van de diverse plannen en ideeën.

Industrieterreinen

Het is gebleken dat niet alleen de smart-industry, maar ook de maakindustrie in onze gemeente kansrijk is. Het hoge werkgelegenheidspercentage is hierbij een belangrijk aspect. De gemeente investeert daarom terecht in een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Naast de ontwikkeling van HetVIP in Varsseveld worden Hofskamp en IJsselweide toekomstbestendig gemaakt. Als Lokaal Belang zijn we met name benieuwd naar de stand van zaken omtrent HetVIP. Misschien dat de portefeuillehouder ons kort kan bijpraten?

Programma 4 en 5: De dienstverlenende gemeente en bedrijfsvoering

Communicatie van en met de gemeente
Over het belang van goede communicatie met onze inwoners hoeven we het niet te hebben. Het is dan ook een van de speerpunten van Lokaal Belang. Dat het een erg complexe materie is wordt wel eens vergeten. Wat, waar, wanneer en hoe zijn maar enkele van de vele vragen die een communicatie-expert zich moet stellen. Het is een vak apart. Lokaal Belang heeft echter de indruk dat er capabele mensen werken op de PR-afdeling van de gemeente.

Dat neemt niet weg dat er nog veel winst valt te behalen. Gelukkig is er een goede stap gezet met het nieuwe communicatie-uitvoeringsplan dat we hanteren.

De omgevingswet die er aan zit te komen verplicht de gemeente met een participatiebeleid te komen. Inwoners moeten in de gelegenheid zijn mee te denken en te praten. Hoe en wanneer wordt uitgewerkt in het Participatiebeleid dat op dit moment op de tekentafel ligt. De startnotitie hebben we in de commissievergadering in maart jl. besproken. De uitkomsten en aanbevelingen van het Rekenkamer-onderzoek worden meegenomen. Wij hebben onze ideeën en suggesties in eerder genoemde commissievergadering kenbaar gemaakt en hebben vertrouwen in het voorstel dat vanuit de organisatie zal komen.

Voorzitter, tot slot:

Het einde van deze raadsperiode nadert. Er is de afgelopen jaren veel gerealiseerd in de Oude IJsselstreek en ook voor de komende jaren liggen er mooie ambities. Zonder lef hadden we dit niet kunnen realiseren.
Lokaal Belang heeft dit natuurlijk niet zonder medewerking van coalitiepartner CDA en de andere fracties en college kunnen realiseren. Bij deze wil ik iedereen hiervoor bedanken!

Tot zover de 1e termijn.